
Protocol Welzijn Paardenmarkten

**Opgesteld door: Koninklijke Nederlandse Maatschappij voor Diergeneeskunde,
Sectorraad Paarden en de Dierenbescherming
Concept april 2011**

Inleiding

Al honderden jaren worden er op vele plaatsen in Nederland paardenmarkten gehouden. Jaarlijks vinden ongeveer tachtig grotere en kleinere paardenmarkten plaats. Vroeger waren paardenmarkten bij uitstek de plaats om een paard te kopen of te verkopen. Tegenwoordig is een paardenmarkt vaak een folkloristisch evenement waar meer kijkers dan kopers aanwezig zijn. Bij het merendeel van de paardenmarkten worden aanvoerpremies betaald, om er voor te zorgen dat er eigenaren van paarden en pony's met hun dieren op de markt staan. Vaak is er naast de paardenmarkt een braderie of een kermis georganiseerd.

Feiten en cijfers

Op de grootste paardenmarkten in Zuidlaren en Hedel worden tussen de 1500-2000 paarden bijeengebracht en komen tienduizenden bezoekers. Op de grotere paardenmarkten worden paarden verhandeld met voornamelijk als bestemming recreatief rijden en slacht. Vooral de paardenmarkt in Hedel heeft een internationaal karakter met kopers en handelaren uit heel Europa. Op veel kleinere paardenmarkten is de handel secundair aan het folkloristisch evenement. Veel handel vindt tegenwoordig via andere kanalen plaats; zo speelt internet een steeds grotere rol. Voor de handel in (slacht)paarden is het organiseren van paardenmarkten geen noodzaak meer. Er zijn voldoende andere wegen om een paard aan te bieden voor koop en/of verkoop.

Wettelijk kader en handhaving

Er zijn geen specifieke wettelijke eisen voor het welzijn van paarden op paardenmarkten. De aanwezigheid van een dierenarts voor bijvoorbeeld de keuring van aangevoerde paarden is niet verplicht. Vanuit de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren gelden uiteraard wel de algemene bepalingen met betrekking tot dierenmishandeling (art. 36) en zorgplicht (art. 37). Ook is het verboden dieren tentoon te stellen waarop een in Nederland verboden ingreep is gedaan zoals een gecoupeerde staart bij trekpaarden (art. 41).

Buiten het welzijn zijn er nog een aantal andere wettelijke eisen waarmee men op paardenmarkten te maken heeft. Zo moeten alle paarden in Nederland geïdentificeerd zijn door middel van een microtransponder en een paspoort. Voor wat betreft het transport van paarden gelden in Nederland de regels uit de Europese transportverordeningen. Voor de paarden die na aankoop geëxporteerd worden moet een gezondheidscertificaat worden opgemaakt door de VWA.

Tot slot is het verboden een dier als prijs weg te geven, bijvoorbeeld bij een verloting.

De AID controleert onder andere op het naleven van de EU transportverordening (geen zieke of gewonde dieren toegelaten, vervoersdocumenten, vakbekwaamheid chauffeur en eisen vervoersmiddelen) en op I&R (paspoort en chip). Het aantal overtredingen wisselt van het uitschrijven van enkele processen verbaal tot de inbeslagname van paarden, meestal op grond van het ontbreken van de juiste papieren. Ook de LID is vaak aanwezig op paardenmarkten. De LID heeft ook de bevoegdheid om proces verbaal op te maken.

Probleemstelling

Het welzijn van paarden die op paardenmarkten worden tentoongesteld of verhandeld staat onder druk. Regelmatig worden door AID en LID melding gemaakt van misstanden op deze markten. De LID heeft in 2009 een onderzoek gedaan naar het paardenwelzijn

op paardenmarkten. Geconstateerd werd dat niet op alle evenementen een ingangscntrole door een dierenarts plaatsvindt. De dieren worden meestal in de nacht of vroege ochtend aangevoerd en uitgeladen. De dieren staan de hele dag individueel aangebonden aan een touw (balie). De paarden staan dicht op elkaar. De ondergrond waarop de dieren staan is vaak niet geschikt (bijv. hard en glad). Er is niet altijd beschikking over (vers) drinkwater. Misstanden die af en toe geconstateerd worden zijn: slechte hoefverzorging, vermagerde dieren, verwondingen en afwijkende gewrichten.

Andere overwegingen

De aankoop van een paard op een markt door particulieren is vaak een impulsaankoop. Mensen kopen uit emotie een paard zonder een rationele afweging te maken. Een onafhankelijke aankoopkeuring door een dierenarts is niet mogelijk. Bij de aanschaf van een paard zouden potentiële kopers beter na moeten denken over de keuze van een paard en de mogelijkheden om het paard te huisvesten en verzorgen. Een paardenmarkt is voor particuliere kopers zonder verstand van zaken geen geschikte plaats om een paard te kopen.

Standpunt

Partijen zijn van mening dat het welzijn van paarden en pony's op paardenmarkten geborgd moet zijn. Daartoe worden hieronder aanbevelingen opgesteld, die naar de mening van de partijen voorwaarden moeten zijn voor gemeentes om een vergunning voor het houden van een paardenmarkt te verlenen.

Dit laat onverlet dat regelmatige controle door handhavinginstanties op naleving van wettelijke voorschriften noodzakelijk blijft.

Aanbevelingen

De KNMvD (GGP), de Sectorraad Paarden en de Dierenbescherming zijn van mening dat in elk geval onderstaande punten bij vergunningverlening door gemeentes als voorwaarde moet worden gesteld:

- Er is een controle bij de aanvoer van elk paard door een dierenarts. Paarden met verwondingen, tekenen van verwaarlozing en/of mogelijk infectieuze ziekten worden niet toegelaten.
- Paarden die een gecoupeerde staart hebben worden niet toegelaten
- Er is beschikking over voldoende vers drinkwater en de paarden moeten de gelegenheid hebben te drinken.
- Alle paarden hebben de beschikking over ruwvoer van goede kwaliteit en de paarden moeten regelmatig de gelegenheid hebben te eten.
- De paarden staan op een geschikte ondergrond (niet glad of nat).
- De paarden en pony's dienen op een voor het dier veilige manier aangebonden te zijn. De paarden mogen niet langer dan 6 uur achter elkaar aangebonden staan. Om beweging mogelijk te maken dient een uitlooptmogelijkheid in de nabijheid van de paardenmarkt aanwezig te zijn.
- De afstand tussen publiek en paarden moet zodanig zijn dat ongelukken voorkomen worden.
- Onnodige onrust (door bv. lawaai van kermisattracties) voor de dieren die tot vluchtgedrag kan leiden dient te worden vermeden.
- Op een centrale plaats op de markt is voorlichting beschikbaar over het houden van paarden.
- Het aanbieden van een dier als prijs, direct of indirect, via een verloting o.i.d is niet toegestaan.